

SOS από τα καμένα της Ηλείας

7 περιοχές κινδυνεύουν άμεσα από πλημμύρες

Του ΜΑΚΗ ΝΟΔΑΡΟΥ

Την έντονη ανησυχία του για τις καμένες περιοχές που τώρα κινδυνεύουν άμεσα από πλημμύρες και νέες καταστροφές εξέφρασε χθες επίσημα, στη διάρκεια της συνεδρίασης του Συντονιστικού Νομαρχιακού Οργάνου (ΣΝΟ), ο νομάρχης Ηλείας Χαράλαμπος Καφύρας, ενώ παράλληλα έδωσε στη δημοσιότητα πλήθος συγκεκριμένων στοιχείων που σχετίζονται με το θέμα.

Ο κ. Καφύρας επισήμανε ότι παρά πολύ δύσκολα θα αποφευχθούν πλημμύρες, κατολισθήσεις και μετακινήσεις όγκων λάσπης στις καμένες περιοχές, ενώ τόνισε ότι αναμένονται να κινδυνεύσουν άμεσα οικισμοί, πόλεις, να κλείσουν δρόμοι, να αποκλειστούν χωριά και άλλες δύσκολες εξελίξεις.

«Επιθυμώ να ενδυναμώσω τις δυνάμεις τους κυβερνήση, κράτος, φορείς και λαός σε ένα κοινό σχέδιο, που κατά τη γνώμη μου δεν υπάρχει. Να κινηθούμε με βάση όχι τα πολιτικά, οικονομικά και ατομικά μας συμφέροντα, αλλά κυρίως με στόχο να βοηθήσουμε τους συνανθρώπους μας, τους πολίτες μας και τον τόπο μας», ανέφερε ο νομάρχης Ηλείας.

Περιοχές-SOS

Στη συνεδρίαση του ΣΝΟ κατατέθηκε ότι με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία από τις πρώτες βροχές που αναμένονται σύντομα στην πυρόπληκτη Ηλεία θα αντιμετωπίσουν πρόβλημα οι εξής περιοχές: α) Περιοχή Ζαχάρας – κυρίως η πόλη γ) Όλη η λεκάνη όπου ρέει ο Αλφειός γ) Η Αρχαία Ολυμπία, η οποία – όπως είπε ο κ. Καφύρας – «δεν πρέπει να υποστεί άλλη ταπεινώση όπως υπέστη με την πυρκαγιά. Και το λέω αυτό επειδή ο κίνδυνος για τον ιερό χώρο είναι ορατός και άμεσος».

1.772.654 στρ. στάχτη στην Πελοπόννησο

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Στάχτη έγιναν 1.772.654 στρέμματα στην Πελοπόννησο, εκ των οποίων 781.042 αφορούν αγροτικές καλλιέργειες και 975.179 δασικές εκτάσεις, σύμφωνα με τα αποτελέσματα του δορυφορικού συστήματος αυτόματης χαρτογράφησης καμένων εκτάσεων, που έχει αναπτύξει το Εργαστήριο Δασικής Διαχειριστικής και Τηλεπισκόπησης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το σύστημα αναπτύχθηκε με τη χρηματοδότηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων και λειτουργεί ήδη από το 2003 και χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά με επιτυχία σε πυρκαγιές στην Πορτογαλία και την Ισπανία. Η λειτουργία του στήριχται στην ανάπτυξη αλγορίθμων, έτσι ώστε να παράγονται αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία, ενώ η ανάλυση των δεδομένων των δορυφορικών εικόνων γίνεται με οπμαντική ακρίβεια, έως και ενός μέτρου. Στην περίπτωση της Πάρνηθας, η καμένη έκταση υπολογίστηκε στα 50.400 στρέμματα. Για την Πελοπόννησο (με ακρίβεια ανάλυσης 30x30 μέτρα από το βρετανικό δορυφόρο DMC) προκύπτει ότι η συνολικά καμένη έκταση φτάνει τα 1.772.654 στρέμματα, εκ των οποίων τα 781.042 στρέμματα αφορούν αγροτικές καλλιέργειες (το 44% της συνολικής δασικής εκτάσεως) και 975.179 στρέμματα δασικές εκτάσεις (το 55% της συνολικής εκτάσεως) και 16.431 στρέμματα τεχνητές επιφάνειες (χωριά, δρόμοι, κτήρια κ.λπ.), ποσοστό 1% της συνολικής εκτάσεως.

Σε πολλές περιοχές της Ηλείας, εμφανίζονται έντονα κατολισθητικά φαινόμενα (Καλό Παιδί, Φοξιά, Αρήνη, Ανήλιο, Λέπρεο, Βουλαγαμένη, Πλατιάνα, Γκραάκα, Γυλλός, Διάσελλα, Αγραπιδωχώρι, Βάλμη και αλλού) και έχουν ήδη προκαλέσει σοβαρά προβλήματα τόσο στους ίδιους τους οικισμούς όσο και στο οδικό δίκτυο. Τα φαινόμενα αυτά είναι αναμενόμενο να ενταθούν και να προστεθούν και άλλοι οικισμοί, όπως το Περιστέρι Αμαλιάδας.

Ζημιές

Έντονα κατολισθητικά φαινόμενα θα σημειωθούν σε οικισμούς που βρίσκονται στις παρυφές λόφων ή βουνών των οποίων κατεστράφη εντελώς η δασική βλάστηση με συνέπεια, λόγω και της φύσης των εδαφών (ψαμμιτικής ή αργιλικής συστάσεως) να κινδυνεύουν να πλημμυρίσουν ή να καταπλακωθούν κατοικίες και ήδη έχουν σημειωθεί ζημιές με τις πρώτες βροχές το διάστημα των τελευταίων εβδομάδων. Κινδυνεύουν οικισμοί των Δήμων Αρχαίας Ολυμπίας, Ανδρόιτσαινας, Σκυλλούντος, Ζαχάρας, Ωλένης, Πηνειάς, Αμαλιάδας, Αλφειούς, Ιάδρανου, Φιγαλείας, Φολόης και Πύργου. Ο κ. Καφύρας ζήτησε μέσω του ΣΝΟ από την Πολιτεία να υπάρξει μετεωρολογικό δελτίο πρόγνωσης καιρού ειδικό για τις πυρόπληκτες περιοχές, καθώς και η παρουσία της ειδικής ομάδας της ΕΜΑΚ που να είναι έτοιμη για κάθε επέμβαση.

«ΚΑΚΩΣ ΓΙΝΟΝΤΑ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΜΟΝΟ ΣΤΙΣ ΕΚΒΟΛΕΣ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ»

«Ισως χρειαστεί ολόκληροι οικισμοί να μετακινηθούν»

Του ΠΑΡΓΟΥ ΚΙΟΥΣΗ

«**Κ**ακώς γίνονται αντιπλημμυρικά έργα μόνο στις εκβολές των ποταμών και των χειμάρρων. Χρειάζονται αναχώματα στις πλαγιές των περιοχών που καταλήγουν στον Αλφειό για να ανακοπεί η μεταφορά φερτών υλικών στον Αλφειό, διαφορετικά αυτά θα καταλήξουν στον Πύργο, αφού πρώτα πλημμυρίσουν την Αρχαία Ολυμπία. Στην περιοχή του αρχαιολογικού χώρου της Ολυμπίας υπάρχει το ρέμα Κλάδος το οποίο αποτελεί τον υπ' αριθμόν ένα κίνδυνο για την εμφάνιση πλημμυρικών επεισοδίων στη περιοχή. Ισως χρειαστεί ακόμα και ολόκληροι οικισμοί να μετακινηθούν προκειμένου να μη κινδυνεύσουν από πλημμύρες».

Δυσοίωνες προβλέψεις Λέκκα: Αξιομείωση της θερμοκρασίας έως 4 βαθμούς, έντονες βροχοπτώσεις και παγετοί, διάβρωση, αστάθεια εδαφών, κατολισθήσεις, μέχρι και μεταβολές στον θαλάσσιο πυθμένα και την παράκτια ζώνη

χουν χωρίς να το φανταζόμαστε αρνητικότερες συνέπειες όχι μόνο σε σχέση με τις πλημμύρες αλλά σε σχέση και με άλλα στοιχεία του περιβάλλοντος».

Τα μικροφράγματα

Ειδικά για τις πλημμύρες εκφράζεται από τους επιστήμονες του Πανεπιστημίου Αθηνών σημαντική επιφύλαξη κατά πόσο είναι αποτελεσματικά, γιατί τα μικροφράγματα ή ξυλοδεσιές και τα κλαδοφράγματα αφενός δεν μπορούν να συγκρατήσουν μεγάλες ποσότητες ύδατος και εδαφών, αφετέρου δεν δρουν σε βάθος χρόνου με άμεση επίπτωση να ενισχύουν τα πλημμυρικά φαινόμενα. «Επειδή γίνονται με ελάχιστα καμμένα και γνήσιμα δέντρα στερούν το έδαφος

από τη μικρή έστω προστασία που προσφέρουν. Μία τέτοια περίπτωση έχει παρατηρηθεί στον Κλάδο Ποταμό, ο οποίος απέχει ελάχιστα από το χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας και ο οποίος είναι δυνατόν να δημιουργήσει πλημμυρικά φαινόμενα, δεδομένου ότι τα έργα τα οποία σχεδιάζονται να κατασκευαστούν αφορούν μόνο το 2% της συνολικής περιοχής που αποστραγγίζει ο συγκεκριμένος ποταμός στις ορεινές περιοχές της Ηλείας. Αυτές οι περιοχές έχουν κατά ένα ποσοστό τουλάχιστον 50% καταστραφεί από τις δασικές πυρκαγιές με αποτέλεσμα οι όγκοι νερού οι οποίοι αναμένεται να τροφοδοτηθούν την κοίτη του είναι τεράστιοι. Θα λέγαμε ότι ο αρχαιολογικός χώρος της Ολυ-

μπίας περισσότερο κινδυνεύει από τον Κλάδο Ποταμό παρά από τον Αλφειό ο οποίος είναι κατά πολύ μεγαλύτερος. Βέβαια και ο κίνδυνος από τον Αλφειό Ποταμό είναι υπαρκτός, όχι κοντά στην Αρχαία Ολυμπία αλλά στην πεδινή παραλιακή ζώνη δίπλα στο Επιτάλιο.

Το ίδιο μπορεί να συμβαίνει και με τα έργα αντιμετώπισης των κατολισθήσεων όπου αντί να αντιστηρίζουν οικιστικούς χώρους και χώρους ενδιάμεσους επιβαρύνουν με πρόσθετο βάρος την ευστάθεια με αποτέλεσμα να επιταχύνονται τα καταστροφικά φαινόμενα. Ειδικότερα, στο χώρο του Κρόνιου Λόφου, που δεσπόζει του σταδίου της Ολυμπίας και γίνονταν οι τελετές κατά την αρχαιότητα, η πυρκαγιά έχει καταστρέψει σχεδόν ολοσχερώς τα δέντρα. Στο χώρο αυτό είχαν εκδηλωθεί από παλιά ερπυστικά και κατολισθητικά φαινόμενα για τα οποία είχαν κατασκευαστεί κάποιοι τοίχοι αντιστήριξης προκειμένου να αυξηθεί η ευστάθεια των γεωλογικών σχηματισμών του λόφου. Παρ' όλα αυτά, τα ερπυστικά φαινόμενα και οι κατολισθήσεις εξελίσσονται, οι τοίχοι αντιστήριξης είχαν υποστεί κάποιες βλάβες και το όλο σύστημα βρισκόταν σε οριακή ισορροπία. Μετά τις πυρκαγιές επιχειρείται αφενός μεν να κοπούν τα υφιστάμενα καμένα δέντρα, αφετέρου δε να μπουν κορμοδεσιές προκειμένου να εμποδιστεί ο ερπυσμός του εδάφους και η διάβρωση. Παράλληλα επιχειρείται η φύτευση εκατοντάδων δέντρων προκειμένου να αποκατασταθεί και οπτικά το πεδίο.

Οριακή ισορροπία

Οι παρεμβάσεις αυτές όμως μπορεί να έχουν το αντίθετο αποτέλεσμα, δηλαδή αντί της ευστάθειας να έχουμε εκδήλωση γενικευμένων κατολισθητικών φαινομένων και τελικά ολοκληρωτική αλλοίωση της γεωπεριβαλλοντικής εικόνας, επειδή το σύστημα είναι τόσο σε οριακή ισορροπία και με τις παρεμβάσεις μπορεί να διαταραχθεί οριστικά».

Μία συνολική προσέγγιση σε όλα τα θέματα διαχείρισης του μετακαταστροφικού σταδίου δεν μπορεί να γίνει άμεσα από τους επιστήμονες του Πανεπιστημίου Αθηνών παρά το γεγονός ότι έχουν μία 15ετή εμπειρία στην περιοχή και παρά το γεγονός ότι έχουν τεράστια εμπειρία από τη διαχείριση των φυσικών καταστροφών σε διάφορα σημεία του κόσμου (Σρι Λάνκα, Ταϊλάνδη, Ινδονησία, Πακιστάν, Ινδία, Τουρκία, Αίγυπτο, Ιράκ, Κόστα Ρίκα, Περού, κλπ).

Αυτό, διότι είναι τόσο μεγάλη η αλληλεξάρτηση των γεωδυναμικών διεργασιών στην Πελοπόννησο, που μερικές φορές φθάνουν και σε ακραίες συσχετίσεις όπως της πυρκαγιάς και της εκδήλωσης μεγάλων σεισμών σε μακροπρόθεσμο όμως επίπεδο. «Το τελευταίο», υποστηρίζει ο Ευθύμιος Λέκκας, «μπορεί να φαίνεται φανταστικό αλλά δεν αποκλείεται δεδομένου ότι η έντονη διάβρωση των υλικών της χερσονήσου και απόθεση τους μέσα στο θαλάσσιο χώρο, μέσα από πλημμυρικά φαινόμενα μπορεί να διαταράξει την ευστάθεια ισορροπία που υπάρχει στα τεκτονικά τεμάχια σε μία περιοχή που ούτως ή άλλως χαρακτηρίζεται από υψηλή σεισμικότητα».

Χθες το μεσημέρι φιλοξενικές οργανώσεις από την Πάτρα μετέβησαν στο σημείο του συμβάντος και πήραν για περιθάλψη όσα από τα σκυλιά είχαν γλιτώσει από τη φωτιά

Εγκλημα

έκαψαν ζωντανά 25 σκυλιά

Του Μ. ΝΟΔΑΡΟΥ

Στον τόπο όπου κάπκαν τόσο άνθρωποι, στη Ροδιά της Αμαλιάδας, ασυνείδητοι έκαψαν χθες ζωντανά (!) 25 σκυλιά που φιλοξενούνταν προσωρινά σε χώρο που είχε οργανώσει με δική της χρημάτια μια ηλικιωμένη αλλοδαπή. Η ανείπωτη θλιπτήρα που δείχνει τον πολιτισμό και το επίπεδο κάποιων «γνωστών-αγνώστων» συνέβη χθες τη νύχτα όταν οι άθλιοι εμπρηστές έβαλαν φωτιά σε ξερά χόρτα ακριβώς δίπλα από την αποθήκη όπου βρίσκονταν περιφραγμένα τα άτυχα ζώα με προφανή σκοπό να τα θανατώσουν.

Λόγω του ισχυρού αέρα που έπνεε στην περιοχή η φωτιά εισέβαλε στο πρόχειρο καταφύγιο με αποτέλεσμα να βρουν φρικτό θάνατο 25 από αυτά. Κατά της αλλοδαπής Τατιάνας Αφένδρα είχαν εκφραστεί πριν από περίπου δύο μήνες οι κάτοικοι της περιοχής με τον ισχυρισμό ότι τους ενοχλούσαν τις νύχτες τα γαυγίσματα και ότι πολλά από τα σκυλιά έβγαζαν έξω από τον περιφραγμένο χώρο και προκαλούσαν ζημιές στους κτηνοτρόφους. Η αλλοδαπή στην προσπάθειά της να βρει κάποια άκρη είχε ζητήσει τη συνδρομή του Δήμου Αμαλιάδας αλλά δυστυχώς οι αρμόδιοι δεν μπόρε-

σαν να βρουν λύση στο αίτημά της επικαλούμενοι οικονομικά αδιανμία και έλλειψη ειδικού χώρου. «Ηταν σαν να μου έκαψαν τα παιδιά μου. Τα αγαπούσα πολύ αυτά τα δύστυχα ζώα και με δικά μου έξοδα προσπαθούσα να τα κάνω να γνώσουν καλύτερα και να μην ενοχλούν τον κόσμο. Εξ χρόνια τα μεγάλα και τα φρόνιζα και τώρα κάποια μου τα σκότωσαν... Δεν περίεραζαν ποτέ κανέναν αυτά τα δύστυχα ζώα», δήλωσε με λυγμούς η ηλικιωμένη γυναίκα. Χθες το μεσημέρι φιλοξενικές οργανώσεις από την Πάτρα μετέβησαν στο σημείο του συμβάντος και πήραν για περιθάλψη όσα από τα σκυλιά είχαν γλιτώσει από τη φωτιά. Με ανακινωσή της χθες η Ενωση Πολιτών για την Οικολογία και το Περιβάλλον Ηλείας (ΕΠΟΠ) αναφέρει: «Το ξέρουμε ότι ορισμένοι θα πουν: εδώ κάπκαν 75 άνθρωποι από τις πρόσφατες πυρκαγιές, για 20 σκυλιά θα μιλάμε τώρα; Αν όμως σκεφτούμε ότι κάποιοι, από δόλο ή και αμέλεια, γίνονται πρόξενοι για να χαθούν άνθρωποι ή ζώα, για να καταστραφεί το δάσος, το φυσικό περιβάλλον, η άγρια ζωή, τότε το μόνο και θλιβερό συμπέρασμα είναι ότι αυτός ο τόπος δεν έχει μέλλον».

«Υπουργείο Περιβάλλοντος τώρα»

Με τη νέα κυβέρνηση έτοιμη να κάνει ποδοπάτημα με το... δεξί και έχοντας ήδη συγχωνεύσει κάποια υπουργεία, οι Οικολόγοι Πράσινοι, σε συμβολική διαμαρτυρία χθες το μεσημέρι έβγαλαν το ΥΠΕΧΩΔΕ, ξεκίνησαν πνν καμπάνια τους με αίτημα τη δημιουργία ενός ξεχωριστού υπο-

γείου Περιβάλλοντος –το πρώτο βήμα, όπως λένε, για σοβαρή περιβαλλοντική πολιτική. Με μινιατούρες - παικτικά «έκλεϊσας» συμβολικά την είσοδο του υπουργείου. «Είναι υπουργείο Δημόσιων Έργων και όχι Περιβάλλοντος», λέει ο Τάσος Κρομμύδας, μέλος της γραμματείας των

Οικολόγων Πρασίνων. Ο Νίκος Χρυσόγελο, συντονιστής του κόμματος, είπε ότι «δεν γίνεται να έχουμε διαρκή περιβαλλοντικά σκάνδαλα –που, εκτός από το περιβάλλον, επηρεάζουν και την υγεία και την οικονομία– και χρόνια τώρα να μη γίνεται τίποτα».

Α.Κ.